

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc	Tagozat	Nappali/Levelező	Tanév/félév 3.	2024/2025
---------------	-----	---------	------------------	-------------------	-----------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Pszichodiagnosztika alapjai
Tanszék	Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék
Képzési program	012 Óvodapedagógia
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditek száma: 3 Előadások: 24 óra. Szemináriumok / gyakorlati órák: 12 óra. Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 54 óra.
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. Berghauer-Olasz Emőke PhD docens, Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás-és Intézményvezetés Tanszék berghauer.olasz.emoke@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	A <i>Pszichodiagnosztika alapjai</i> tantárgy alapvető és egyben egyfajta összegző nevelési diszciplína. A javasolt kurzus szinte az összes korábbi tudományághoz szorosan kapcsolódik, beleértve az általános pszichológiát, a fejlődés- és neveléslélektant, a bevezetés a szakmába tárgyat.
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	A tantárgy célja a leendő pedagógusok pszichodiagnosztikai, valamint pszichológiai ismereti alapjainak biztosítása, a pszichodiagnosztikai eszközök gyakorlati alkalmazásának képessége a pszichodiagnosztika általános elméleti és módszertani elveinek segítségével. <i>A tantárgy feladata:</i> 1) megismertetni a hallgatókat a pszichometria és a pszichodiagnosztika alapjaival; elemezni a standardizált tesztek és a projektív módszerek alkalmazásának sajátosságait; 2) feltárni a pszichodiagnosztikai vizsgálat szervezésének és lebonyolításának sajátosságait; 3) jellemezni a pszichodiagnosztikai eszközök használati lehetőségeit a különböző szociális szférákon belül; 4) valamint fejleszteni a hallgatók gyakorlati készségeit és képességeit. <i>Az oktatási program követelményeinek megfelelően hallgatóknak tudnia kell:</i> • a pszichodiagnosztika kialakulásának történelmi szakaszait; • a pszichodiagnosztika fejlődésének tendenciái a világ különböző országaiban;

- a szellemi képességek kutatásának történeti és modern módjait;
- a modern pszichodiagnosztikai tudomány tárgyát és felépítését;
- pszichodiagnosztikai módszer és megközelítés fogalmát;
- -a pszichodiagnosztikai folyamat főbb szakaszait;
- a módszertani feladatok kialakításának és tervezésének alapelveit;
- a főbb pszichometriai paraméterek ellenőrzésének eljárását;
- a projektív megközelítés lényegét a pszichodiagnosztikában;

képesnek kell lennie:

- a megszerzett ismereteket a gyakorlatban alkalmazni;
- céljuk szerint megkülönböztetni a pszichodiagnosztikai technikákat;
- eligazodni a pszichodiagnosztikai folyamat szakaszain - világosan megérteni azok sorrendjét;
- azonosítani a pszichodiagnosztikai adatok gyűjtésével és értelmezésével kapcsolatos hibákat;
- a pszichodiagnosztikai módszertan ismeretein kiindulva tervezett feladatok kidolgozása és megfelelő előkészítésére;
- alapvető statisztikai ellenőrzési folyamatokat alkalmazni az alkalmazott módszerek megbízhatóságának meghatározására;
- projektív rajzvizsgálati technikát alkalmazni az SSCA rendszerelemző szempontjait követve;
- a többszempontú szociometriai módszert alkalmazni.

Kompetenciák

Integrált kompetencia:

A bonyolult és szakmai feladatok, valamint gyakorlati problémák megoldásának képessége a korai és óvodai nevelés területén, amely magában foglalja a pszichológiai és pedagógiai elméletek, valamint a szakmai módszerek alkalmazását, és amelyet a komplexitás és az ismeretlenség jellemez.

Általános kompetenciák:

ÁK-1. Képesség a jogaink és kötelezettségeink megvalósítására társadalmi tagként, tisztában a szabad és demokratikus társadalom értékeivel és fenntartható fejlődésének szükségességével, a jogállamisággal, valamint az emberi és polgári jogokkal Ukrajnában.

ÁK-2. Képesség a társadalom erkölcsi, kulturális és tudományos értékeinek megőrzésére és gyarapítására, a történelmi és fejlődési folyamatok megértésén alapuló tudás felhasználásával, valamint különböző mozgásformák alkalmazására az aktív pihenés és az egészséges életmód érdekében.

ÁK. Képesség az absztrakt gondolkodásra, elemzésre és szintézisre.

ÁK-4. Képesség a hivatalos nyelv szóban és írásban történő kommunikációjára.

ÁK-5. Képesség a végzett munka minőségének értékelésére és biztosítására.

ÁK-6. Képesség a személyek közötti interakcióra.

ÁK-7. Képesség a tanulásra és a korszerű ismeretek elsajátítására.

ÁK-8. Képesség a tudás gyakorlati helyzetekben történő alkalmazására.

ÁK-9. Képesség a biztonságos tevékenység végzésére.

ÁK -10. Képesség döntések hozatalára és cselekvésre a korrupció és más etikátlan magatartásformák elkerülésének elve szerint.

Szakmai (Speciális) kompetenciák:

SZK1. Képesség a tanulási és tudományos információk forrásaival való munkára.

SZK-2. Képesség a korai és óvodáskorú gyermekek személyiségfejlesztésére (önkontroll, önállóság, kreativitás, kezdeményezőkészség, viselkedési szabadság, önismeret, önértékelés, önbecsülés).

SZK-3. Képesség a gyermekek kíváncsiságának, kognitív motivációjának és kognitív tevékenységeinek fejlesztésére.

SZK-4. Képesség a perceptuális, emlékezeti folyamatok, különböző gondolkodási formák és tudatosság fejlesztésére a korai és óvodáskorú gyermekeknél.

SZK-5. Képesség a művészeti fogalmak és kifejezési eszközök (szó, hangok, színek stb.) megismertetésére, valamint a gyermekek kreatív tevékenységeinek támogatására.

SZK-6. Képesség a gyermekek fizikai fejlődésének elősegítésére, valamint egészségük korrekciójára és erősítésére a fizikai gyakorlatok és mozgás segítségével.

SZK-7. Képesség a játékos (vezető), művészeti-szóbeli és művészeti-alkotó (képzőművészeti, zenei, színházi) tevékenységek szervezésére és irányítására a korai és óvodáskorú gyermekek számára.

SZK-8. Képesség a gyermekek egészséges életmódra vonatkozó készségeinek fejlesztésére, az egészségkultúra alapjaiból kiindulva.

SZK-9. Képesség az egyéni és differenciált fejlesztésre a speciális nevelési igényű gyermekek számára, figyelembe véve képességeiket.

SZK-10. Képesség a tolerancia és mások iránti tisztelet fejlesztésére, valamint a zaklatás megelőzésére és elleni fellépésre.

SZK-11. Képesség a felelősségvállalásra előre nem látható munkakörülmények között.

SZK-12. Képesség szükséges oktatási információk gyűjtésére, feldolgozására és alkalmazására a gyermekekkel és szülőkkel való munkában.

SZK-13. Képesség gyermekekkel, szülőkkel és kollégákkal való interakcióra.

SZK-14. Képesség az önképzésre, önfejlesztésre és az élethosszig tartó tanulásra a tudományos és szakmai fejlődés érdekében.

Oktatási eredmények:

OE-01 Megérteni és meghatározni a pedagógiai feltételeket, törvényszerűségeket, elveket, célokat, feladatokat, tartalmakat, szervezési formákat, módszereket és eszközöket, amelyek a születéstől az iskolai tanulmányok kezdetéig terjedő időszakban alkalmazhatók a gyermekekkel végzett munkában; azonosítani a korai és óvodáskorú gyermekek oktatási folyamatának és fejlődésének jellegzetességeit és sajátosságait.

OE-02 Megérteni, leírni és elemezni a korai és óvodáskorú gyermekek fejlődési, tanulási és nevelési folyamatait alapvető pszichológiai és pedagógiai fogalmak és kategóriák felhasználásával.

OE-03 Ismerni a gyermekek fejlődési sajátosságait a különböző fejlettségi szinteken, a tehetséges gyermekek fejlődési jellemzőit, valamint a speciális oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekek egyéni eltéréseit.

OE-05 Koordinálni a korai és óvodáskorú gyermekekkel végzett munkát a gyermekintézmények, a család és az iskola között. Bevonni a szülőket az oktatási folyamat szervezésébe a gyermekintézmény keretein belül.

OE-06 Felmérni a pedagógiai hatások és a gyermekek által elért eredmények közötti kapcsolatot.

OE-07 Tervet készíteni az óvodai oktatási folyamatra figyelembe véve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, a speciális oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekek igényeit, és előre jelezni az oktatás hatékonyságát.

OE-08 Képesnek lenni egyéni fejlesztési programokat készíteni a speciális oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekek számára, és elkészíteni a szükséges oktatási dokumentumokat; ismerni az univerzális dizájn és a rugalmas alkalmazkodás fogalmát az oktatásban.

OE-09 Ismerni a korai oktatás történelmét és fejlődési törvényszerűségeit. Elemezni a múlt pedagógiai rendszereit és kreatívan alkalmazni azok potenciálját a modern oktatási környezetben.

OE-10 Ismerni a korai beavatkozási programot és érteni annak lehetőségeit a speciális oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekekkel végzett további munkában.

OE-11 Ismerni a bullying jeleit. Képesnek lenni alkalmazni a bullying megelőzésére és ellenállására szolgáló módszereket.

OE-12 Teljes körű oktatási folyamatot kialakítani a folyamat főbb törvényszerűségeinek figyelembevételével. Értékelni a saját munkát pedagógiai munkatársként.

OE-13 A minőségirányítást végezni az oktatási folyamatban, figyelembe véve a pszichológiai és pedagógiai elveket az óvodai rendszerben és a családdal való együttműködésben.

OE-14 Képességek fenntartása és erősítése a gyermekek pszichofizikai és szociális egészségében.

OE-15 Feladatokat és tartalmakat meghatározni a korai és óvodáskorú gyermekek különböző tevékenységeihez, az óvodai programok és az ukrán nép kulturális-historikus tapasztalatai, valamint az emberi kultúra és etikai-esti értékek alapján.

OE-16 Pedagógiai eseményeket tervezni szakemberek, szülők, közéleti szereplők és mások bevonásával a gyermekek átfogó fejlődésének feladatai érdekében.

OE-17 Személy-közötti interakciót és fejlődésorientált pedagógiai kommunikációt folytatni óvodáskorú gyermekekkel és személyiség- valamint társadalom-orientált kommunikációt a szülőkkel.

OE-18 Technológiák birtoklása a fejlődési tárgyi-játékos, természetvédelmi, kognitív és nyelvi környezet szervezésében a különböző korcsoportokban.

OE-19 Adatokat gyűjteni és elemezni a gyermek egyéni fejlődéséről.

OE-20 Figyelembe venni a gyermekek fejlődési szintjeit az oktatási és nevelési módszerek és technológiák kiválasztásakor, a jelenlegi fejlődési zóna és a legközelebbi fejlődési zóna meghatározásakor.

OE-23 Ismerni a korrupció megelőzésének alapelveit, valamint a társadalmi és akadémiai integritást olyan szinten, amely szükséges a korrupció és a tisztességtelen viselkedés elleni intolerancia kialakításához az oktatottak körében, és alkalmazni azokat a szakmai tevékenység során.

Tartalmi modulok

1. Modul

			Bevezetés a pszichodiagnosztikába. A pszichodiagnosztika története 1. A pszichodiagnosztika története. A tudományos pszichodiagnosztika kialakulása. A pszichodiagnosztika fejlődése a 20. század első felében. A pszichodiagnosztika fejlődése a 20. század második felében. 2. A pszichodiagnosztika mint tudomány. A pszichodiagnosztika fogalma, tárgya és szerkezete. Pszichodiagnosztika módszerei, diagnosztikai módszerek. 3. A pszichológiai diagnózis fogalma. A pszichodiagnosztikai folyamat szakaszai. 4. A pszichodiagnosztika pszichometriai alapjai. A tesztervezés fő szakaszai. Tesztervezési stratégiák. Módszertani feladatok kidolgozása és tervezése. 2. Modul A pszichodiagnosztikai módszerek osztályozása. Projektív pszichodiagnosztikai megközelítés. A kérdőívek típusai, kérdőívek és az eredmények bemutatása 5. Projektív pszichodiagnosztikai megközelítés. A projektív diagnosztika története. 6. A projektív módszerek típusai. Az SSCA módszer. 7. Személyiség vizsgálatának eljárásai. A kérdőívek típusai, kérdőívek és az eredmények bemutatása. A személyiség vizsgálatával kapcsolatos megbízhatóság problematikája. 8. Az intelligencia pszichodiagnosztikai vizsgálata. 9. Személyiségtesztek (Az MBTI teszt) 10. A temperamentum vizsgálata. 3. Modul Az interperszonális kapcsolatok pszichodiagnosztikája 11. A szociometria módszere. Moreno és Mérei szociometriája. 12. Az interperszonális kapcsolatok diagnosztizálásának módszerei. Az interperszonális kapcsolatok diagnosztizálása szubjektív preferenciák alapján. 13. A szociometriai eljárás lépései. 14. Az interperszonális kapcsolatok közvetett értékelésének módszerei.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei			
Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai	
1. Modul 2. Téma. A pszichodiagnosztika mint tudomány. A pszichodiagnosztika fogalma, tárgya és szerkezete. Pszichodiagnosztika módszerei, diagnosztikai módszerek Gyakorlati munka.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; • A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; • Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.	

Gyermekek világkonstruálási képének felmérése a klinikai kikérdezés módszere alapján																																			
2. Modul 6. Téma. A projektív módszerek típusai. Az SSCA módszer. Gyakorlati munka. Kinetikus iskolarajz (KSD).	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																																	
3.Modul 11. Téma. A szociometria módszere. Moreno és Mérei szociometriája. Gyakorlati munka. Többszempon tû szociometriai vizsgálat.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																																	
		A hallgatók tanulmányi eredményeit a tantárgyból egy moduláris-rangsorolási rendszer alapján értékelik, amely az operatív beszámolás elvén, a tudásszint, a képességek és készségek felhalmozódó értékelési rendszerén alapul; a végső pontszámok bővítésével 100 pontra. Értékelési skála: nemzeti és ECTS.																																	
		<table><tr><th rowspan="2">Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján</th><th rowspan="2">Osztályzat az ECTS szerint</th><th colspan="2">Osztályzat a nemzeti skála alapján</th></tr><tr><th>vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése</th><th>beszámoló értékelése</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A</td><td>jeles</td><td>5</td><td rowspan="5">megfelelt</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">jó</td><td rowspan="2">4</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-74</td><td>D</td><td rowspan="2">elégséges</td><td rowspan="2">3</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>elégtelen a pótvizsga lehetőségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td></tr></table>	Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése	90-100	A	jeles	5	megfelelt	82-89	B	jó	4	75-81	C	64-74	D	elégséges	3	60-63	E	35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével	0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével
Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján																																	
		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése																																
90-100	A	jeles	5	megfelelt																															
82-89	B	jó	4																																
75-81	C																																		
64-74	D	elégséges	3																																
60-63	E																																		
35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével																															
0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével																															

		A hallgató tantárgyi teljesítményének értékeléséhez (maximum 100 pont) a vizsgán elért pontszámot (maximum 30 pont) hozzáadják a tanulmányi munka során szerzett pontszámhoz (maximum 70 pont): $R_{\text{ДІС}} = R_{\text{HP}} + R_{\text{AT}}$. Gyakorlati órákon nyújtott teljesítmény (szóbeli válaszok, oktatói kérdésekre adott válaszok, prezentáció) – 20 pont. Önálló munka – 15 pont. Dolgozat – 25 pont. Szóbeli vizsga – 40 pont. Összesen – 100 pont. A vizsgára azok a hallgatók bocsáthatók, akik részt vettek az előadásokon és gyakorlati órákon, teljesítették a javasolt minimális tanulmányi feladatokat, beszámoltak önálló munkájukról, prezentációt tartottak, és egy félév alatt 60 pontot gyűjtöttek. Fontos előfeltétele a vizsgára bocsátásnak az elmulasztott előadások pótlása. Az ellenőrzés általában egyéni feladatok írásbeli elvégzésével történik, amelyeket az oktató ellenőriz és értékeli. A hallgatók tanulmányi eredményeinek értékelése során a következő módszereket alkalmazzák: • szóbeli ellenőrzési módszerek: egyéni kikérdezés, frontális kikérdezés, beszélgetés; • írásbeli ellenőrzési módszerek: írásbeli tesztelés, óraterv kidolgozása; • önellenőrzési módszerek: önértékelés, önanalízis.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények		Akadémiai integritás: Minden írásbeli munkát plágiumra ellenőriznek, és csak akkor tekinthetők elfogadhatónak, ha az eredeti szerzői szöveg legalább 80%-os eredetiséget mutat. Az írásbeli dolgozatok másolása tilos. A különböző teljesítmény-ellenőrzések során a mobil eszközök használata csak az oktató engedélyével megengedett. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ A tantárgy szemléltetése az órák folyamán prezentációk (ppt) formájában multimédia kivetítő segítségével valósulnak meg, magyar és ukrán szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználásával. A tantárgy tantárgymódszeri ellátásához felhasználható: – az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata; – szemléltetési anyag (ábrák, táblázatok); – multimédiás anyagok (videók, kisfilmek) – szétosztható anyag; – a tanszék, illetve a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok		Ajánlott irodalom 1. Berghauer – Olasz E. (Бергхауер - Олас Е. Л.: Можливості Berghauer – Olasz E. (Бергхауер - Олас Е. Л.: Можливості сумісного застосування аналізу малюнків та соціометрії в педагогічній практиці. Методичні вказівки з дисципліни. Основи психодіагностики та психокорекції / Rajzvizsgálat és szociometria együttes alkalmazási lehetőségei a pedagógiai gyakorlatban. Módszertani segédanyag. A pszichodiagnosztika és pszichokorrekcio alapjai tantárgyból. Рекомендовано до друку Вченою

радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II (протокол № 8 від 03.12.2020 р.). р 99

2. І.О. Корнієнко, О.Ю. Воронова Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія /– Мукачево: МДУ, 2019. – 41 с. (1.5 др.а.)
3. Berghauer-Olasz Emőke: Községek rejtett kapcsolatai és a kinetikus iskolarajz. A módszer és alkalmazási lehetőségei. Monográfia. II. R KMF– „RIK-U” Kft., Beregszász–Ungvár, 2022.
4. Щербан Т.Д., Гоблик В.В., Корнієнко І.О., Барчі Б.В., Барчій М.С., Березовська Л.І., Балецька Л.М., Воронова О.Ю., Костю С.Й., Юрков О.С., Ямчук Т.Ю., Алмашій І.І., Алмаші С.І. Збірник тестових завдань для самостійної підготовки до комплексного кваліфікаційного державного екзамену студентів, що навчаються за напрямом «Практична психологія», освітнього ступеня «бакалавр»– Мукачево : МДУ, 2017. - 142 с. (4,82 д.а.)
5. Háromi Eszter: Pszichológiai eszközök az ember megismeréséhez. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006.
6. Rózsa Sándor – Nagybányai Nagy Olivér – Oláh Attila: A pszichológiai mérés alapjai. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006.
7. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2013.
8. Vass Zoltán: A képi kifejezéspszichológia alapkérdései. L2Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.
9. Vass, Z. (2011). A hétlépeses képelemzési módszer (SSCA). Budapest: Flaccus Kiadó. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2013.
10. Vass Zoltán: A képi kifejezéspszichológia alapkérdései. L2Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.
11. Vass, Z. (2011). A hétlépeses képelemzési módszer (SSCA). Budapest: Flaccus Kiadó.
12. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: Навч. посібник. –К.: «Слово», 2009.
13. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. ПСИХОДІАГНОСТИКА. Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України
14. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків, 2018.
15. Бітянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології / М.Р. Бітянова. – К.: Главник, 2007.
16. Галян І.М. Психодіагностика: Навч. посіб. –К.: Академвидав, 2009.
17. Психологія суїциду : посібник ; за ред. В. П. Москальця. – К. : Академвидав, 2004.
18. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-терапевтичних технологій.: Шк.Світ, 2007.
19. Емоційне вигорання: [діагностика і корекція] / упоряд.: В. Дудяк. – К.: Главник, 2007.

Digitális segédanyagok

https://studme.com.ua/139411035109/psihologiya/obschaya_psihologiya.htm

Кущенко І. В. Практикум з психології : навч.-метод. матеріали з дисципліни [Електронний ресурс] / І. В. Кущенко. – К. : Навч.-наук. ін-т права та психології НАВС, 2011. – 25 с. – Режим доступу :

<http://do.gendocs.ru/docs/index-189098.html>

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Психологічний сайт. <https://wiki.cuspu.edu.ua>

Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. ПСИХОДІАГНОСТИКА. Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України

	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків, 2018. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40695/1/Book_2018_Chala_Psykhodiahnostyka.pdf Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lib.rv.ua/ Рівненська централізована бібліотечна система / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cbs.rv.ua/ Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php
--	--